

Minningarorð um mín góða abba Karl Johan Hansen

f. 29.07.21 d. 26.01.99

Sunnudagin 24. januar byrjaði eg at skriva eitt kort til abba og Kathrinu omnu heima í Føroyum. Men kortið varð ongantíð sent, tí mikumorgunin ringdi mamma og segði, at abbi var farin heim til Jesuspápa. Eg trúði tí ikki, tí abbi var jú frískur og raskur, tá hann ringdi til mín í Australia stutt fyrri jól. Hann vildi bara vita, um eg hevði tað gott og ynski mær gleðiligt jól.

Áðrenn eg fór til Australia segði eg abba farvæl. Vit væntaðu at siggja aftur um nakrar mánaðir... men soleiðis skuldi ikki verða. Ikki hevði eg væntað, at tað var seinastu ferð, eg sá abba. Í sorgini kunnu vit bert hugsa um hann við, at hann ikki fekk eina langa sjúkraregu. Hann livdi væl, til hann ikki livdi meir – var altíð upptikin av onkrum og sat sjáldan í friði.

Abba sá lívsstarv var á kommunuskrivstovuni, har hann var skrivari í 40 ár. Í frítíðini var hann ofta á floti og hevði ein serligan áhuga fyri fiski og fyrri, hvussu nógv bátarnir fingu. Nú hann var vorðin eldri og ikki orkaði so væl í bátin longur, koyrdi hann fleiri ferðir um vikuna til Lambar, oman á støðna at hyggja at bátinum og út á vikina. Hann var so góður við sína heimbygd, sum

hann kallaði »heimsins nalva«. Nú verður eingin abbi í reyðhúgvu at siggja har longur.

Næstan hvønn dag var abbi umborð á Høganesi. Tá dæmdi honum væl, tí teir hugnaðu sær oført, meðan teir tosaðu um gamlar dagar og spældu sjavs. Nú verður sessurin hjá abba tómur.

Abbi var altíð áhugadur í, hvussu tað gekk okkum abbaðrum, og hvat vit tókst við. Serliga áhugadur var hann í skúlanum.

Minnist, at hann var líka spentur sum eg, tá eg skuldi til roynd og ringdi altíð at vita, hvussu mæi hevði gingist. Mangan hjálpti hann mær, tá tað var okkurt, ið eg ikki visti, og lenti mær bókur til uppgávur í skúlanum. Hann las nógv og visti eina rúgvu um alt møgult, so eg ringdi ofta at spyrja abba. Um tað var eitt árstal, ein ávisur persónur ella veðrið í morgin, eg spurdi um, var líka mikíð.

Tá abbi hevði verið einsamallur í nókur ár, eftir at omma var deyð, giftist hann við Kathrinu. Tað var tað besta, ið hann kundi gera, tí vit fingu eina fitta nýggja omnu. – Tykk-um dæmdi so væl at fara biltúr; runt Agnið, til Elduvíkar og til Lambar. Tí høvdu nógur góð ár saman, so skuldu teir verða stórir hjá tær. Kathrina omma, Má Harrin styrkja teg í sorgini.

Eg havi enn ikki skilt, at abbi ikki er heima í Føroyum longur og fari helst ikki at skilja tað, fyrr enn eg komið aftur, og eingin abbi Karl Johan er á Dalavegunum.

Gott, at tú ringdi til mín fyrri jól, abbi. Tað ger tað eitt sindur lættari, tí tað er ringt at vera so langt burturi og ikki kunna fylgja tær til tín seinasta hvíldarstað. Takk fyrri alt, tú vart fyrri okkum øll.

Friður veri við minnum um mín góða abba.

Jonna

Nú er biografur aftur í Suðuroy

„Suðurbio“ leggur hart út við trimum filmum hvørt kvöld

Hesir fýra hava staðið fyrri arbeiðinum at endurreisa biografín í Suðuroynni. Frá vinstri: René Christensen, Jean Dimon, Bjarti Mortensen og Alvar Rasmussen

ÁKI BERTHOLDSSEN

Dagurin í dag er ein stórir dagur hjá øllum suðuroyningum sum hava áhuga fyrri filmi.

Tí í kvöld letur nýggjur biografur upp á Tvøroyri. „Suðurbio“, sum nýggi biografurin á Tvøroyri eitur, er sostatt fjórði biografurin, sum letur upp í Føroyum uppá minin enn seks ár.

Sostatt má sigast, at biografurin hevur fingið eina veruliga endurreisn, eftir at sjónvarp, video og parabol so við og við beindi fyrri einum biografi í Føroyum fyrri og øðrum eftir, til tað at enda ongin biografur var eftir mitt í áttátárum.

Men í 1993 varð Havnar Bio endurstovnaður.

Og tá ið havnarfólk fyrst høvdu prógvað, at tað bar til, bara filmirnir vóru teir rottu, gekk ikki long tíð, áðrenn onnur tóku tættin upp: Fyrst strandingar, síðan Klaksvíkingar, og nú so eisini – suðuroyingar.

Arbeitt í eitt ár

Tað er Tvøroyrar Klubbi, sum hevur tikið stig til at stovna nýggjan biograf í Suðuroynni og hann fer eisini at halda til í Klubbanum, í tí, sum verður nevnt Stórasali.

Tað eru eini trý ár síðani, at hugskotið varð nevnt at stovna biograf í klubbanum, men tað er hetta síðsta árið, at arbeitt hevur verið við málinum av álvara.

60 stólar

Tað er nevndin í Klubbanum, Jean Dimon, Bjarti Mortensen og Rene Christensen, sum hevur staðið fyrri arbeiðinum.

Tað verða 60 stólar í nýggja biografinum. Tað halda teir skuldi verið nóg mikíð til at nøkta tørvin í Suðuroynni.

Atgongumerkini fara at kosta 55 krónur til vanligar filmar, 65 krónur til stórfilmar og 45 krónur til barnafilmar.

Við teimum útreiðslum sum vera, ber biografur

seg sostatt um 15.000 atgongumerki verða seld um árið. Hetta ljóðar av nógvum. Men tað merkir, at tað skulu verða 27 fólk í miðal til hvørja sýning, tvs., at salurin skal verða næstan hálvfullur í miðal og tað halda teir avgjort skuldi borið til.

Lørfiti verður 2,5 x 6 metrar. Upptøktulíð hava teir keypt brúkt, men útgærdin til ljóðið er spildurnýggi, og lýkur øll krøv til nýmótans biografljóð við 10 hátalarum, fyra aftanfyrri lørfitið og seks í salinum.

Men ongin biografur úttan popkorn, so sjálvandi verður eisini kiosk í sambandi við biografín, har popkorn, sodavatn og annað gott verður at fáa.

Sjónleikur og konsertir
Nú biografurin verður gjordur er kortini ikki ætlanin at taka pallin niður, tí lørfitið verður aftast á pallinum.

Sostatt fer holið eisini at verða vælegnað eil sjónleik og konsertir og onnur mentanartiltøk annars.

Sostatt kann sigast, at tær tradítionirnar hjá tí søgurliki klubbanum høvdu víðari við hesum tiltakinum.

Tí Tvøroyrar Klubbi hevur altíð verið so nógv meiri enn bara ein ølklubbi.

Hann hevur næstan øll árin, líka síðani hann varð stovnaður í 1895, verið ein miðdepl í Tvøroyri.

Hann var leingi einasta stór holi á Tvøroyri og varð tí brúktur til alt møgult.

Har hevur verið dansur av øllum møgulegum slag, bæði við jazz-, harmoniku-, horn- og rokktónleiki, og tvörafólk hava havt fleiri orkestrur í flestøllum tónleikaslagum. M.a. varð nakad so sjáldsamt sum eitt kvinnuorkestr á Tvøroyri í fímtíárum.

Har hevur eisini verið undirvíst í dansi, eitt nú fólkadansi, men har hevur eisini føroyskur dansur við børnum. Klubbin hevur

somuleiðis verið brúktur til sjónleik og kabaretti og í nógv ár hevði skúlin eisini fimleikarhall í klubbanum, umframt at tey vaknu eisini gjordu fimleik har.

Fyrr vóru eisini valfundir í klubbanum, bæði til løgtingsval og fólkatingsval.

Undir krígnum hevur enskir hermenn sjúkrastovu – og biograf í klubbanum.

Men harumframt hevur hann eisini verið brúktur til kortspæl og billiard og onkrar hendinga fyrilestrar.

Við góðum treysti

Og tað er við góðum treysti, at tvöar menn nú aftur fara undir biograf í klubbanum.

– Vit hava oftari og oftari merkt at saknur hevur verið í einum biografi her suðuri, siga teir triggir nevndarlimirnir í klubbanum.

Hesin saknurin kom eisini til sjóndar í eini kanning, sum Miðnámskúlin í Suðuroynni gjordi nakað síðani, tá ið tey m.a. spurdi 600 næmingar í framhaldsskúlanum m.a. um, hvat tey saknaðu mest í Suðuroynni.

– Eini 97% á teimum høvdu biograf á listanum

Visa nýggjar filmar

Men teir eru eisini greiðir yvir, at skal biografur verða lív lagað, er, neyðugt, at filmarnir, sum verða vístir, verða teir nýggjastu nýggju.

Og tað hevur Suðurbio tryggjað sær við at koma uppí raðskipanina, sum hinir biografrarnir eru í.

Tvs., at Havnar Bio útvegar filmarnar og vísir teir fyrst. Síðani fara filmarnar til hinar biografrarnar og koma so suður á Tvøroyri.

Roknast skal tí ikki við, at ein filmur er eldri enn ein-tveir mánaðir gamal, tá ið suðuroyingar fáa høvi at siggja hann.

Leggja hart út

Tað kann ikki sigast annað enn at Suðurbio leggur hart út.

Tær fyrstu triggjar vikurnar er ætlanin at visa triggj-

ar filmar hvørt kvöld.

Tá ið tær triggjar vikurnar eru farnar afturum bak, verður kanska farið niður á tvær sýningar, hvørt kvöld.

Ætlanin er at visa film hvørt kvöld, úttan mikukvöld og hóskvöld. Tvs., at nýggir filmir eru á skránni hvørt friggjakvöld og verða so vístir hvørt kvöld til týskvöld.

Møguliga verður eisini barnafilmur vístur seinna-partar sunnudagar, so at tað vera fyra sýningar sunnudag. Men tað fer eisini at bera til at skipa fyrri ser-sýningum sýningum, um skúlar, ella stórir bólkur, vilja sleppa at siggja film uttanfyri vanligu sýningar-nar.

Fyrsti filmurin, sum verður vístur í Suðurbio, er filmurin um grisin „Babe“, sum dugir meiri enn grísar flest. Hann verður vístur klokkan 17.30.

Aftaná verður stórfilmurin „Meet Joe Black“ við Brad Pitt og Anthony Hopkins í høvuðsleiklutinum, vístur klokkan 19. Seinasti filmurin í kvöld byrjar kl. 22.30, tað er tann sera hendingaríki „Rush Hour“ við Jackie Chan, kinverskum serfrøðingi í stríðsrotti, og Chris Tucker amerikanskum skemtara í høvuðsleiklutinum.

Av øðrum filmum, sum fara at ganga í Suðurbio í næstu framtíð, kunnu nevast stórfilmurin „Saving Private Ryan“ við Tom Hanks í høvuðsleiklutinum, hesin filmurin fekk 10-11 Oscar-virðislonir. Eisini er at nevna Walt Disney filmurin, „Forældrefælden“, við Dennis Quaid, „Den Tynde Røde Linje“ við Nick Nolte, George Clooney, Woody Harrelson og Sean Penn, „Under Angreb“ við Bruce Willis og Denzel Washington, „Blade“ við Wesley Snipes, umframt „Star Trek“.

Harafturat kunnu nevast teir báðir barnafilmarnir frá Walt Disney, „Prins of Egypt“ og „Ants“.